

کافه خاطره
روزنامه صبا: گفت‌وگو
با مرتضی شایسته
تهیه‌کننده سینما

اگر کیمیایی حمایت می‌شد می‌توانست اسکار بگیرد!

«روز واقعه» را قرار
بود بیضایی بسازد؛
موافقت نشد

احمد محمداسماعیلی
گفت‌وگو

از هالیوود و کمپانی‌های بزرگی چون برادران وارنر، کلمبیا و فاکس قرن بیستم گرفته تا سینمای ایران، تهیه‌کنندگان همواره

یکی از ارکان اصلی شکل‌گیری و تداوم جریان تولید بوده‌اند. در ایران نیز نسل نخست تهیه‌کنندگان حرفه‌ای با نام‌هایی چون مهدی میثاقیه و علی عباسی شکل گرفت و پس از پیروزی انقلاب، نسل تازه‌ای از تهیه‌کنندگان جوان، مسئولیت دشوار احیای چرخه تولید سینما را بر عهده گرفتند. در میان این نسل، «هدایت فیلم» با مدیریت حرفه‌ای و هدفمند برادران شایسته، به یکی از مؤسسات تأثیرگذار در سینمای ایران تبدیل شد؛ مجموعه‌ای که در کارنامه خود تولید و تهیه آثاری چون «مادر»، «ردپای گرگ»، «بوی کافور»، «عطر یاس»، «روز واقعه» و «بی‌پولی» را با همکاری فیلمسازانی چون مسعود کیمیایی، بهمن فرمان‌آرا، ایرج قادری و رخشان بنی‌اعتماد ثبت کرده است. مرتضی شایسته، علاوه بر فعالیت مستمر در عرصه تهیه و تولید، در امور صنفی نیز حضوری مؤثر داشته و در انجمن تهیه‌کنندگان سینما و شورای صنفی نمایش نقش‌آفرین بوده است.

در این گفت‌وگو با مرتضی شایسته، مروری داریم بر چند دهه فعالیت حرفه‌ای او، شکل‌گیری و مسیر هدایت فیلم، تجربه همکاری با نسل‌های مختلف فیلمسازان و فراز و فرودهای سینمای ایران در این سال‌ها. گفت‌وگوی کامل با مرتضی شایسته را می‌توانید به صورت تصویری در یوتیوب و آپارات تلویزیون صبا مشاهده کنید.

○ با توجه به تجربه تهیه‌کنندگانی مانند مهدی میثاقیه در پیش از انقلاب و شکل‌گیری دفتر تعاونی فیلم پس از پیروزی انقلاب، هدایت فیلم فعالیت خود را در عرصه تولید سینما چگونه آغاز کرد؟

به همراه برادرم تلاش کردیم به صورت درستی وارد عرصه تولید بشویم. اولین فیلم دفترمان «کافی مانگا» بود.

○ چه معیار و ملاک‌هایی برای انتخاب فیلمنامه و تولید یک فیلم در هدایت فیلم داشتید؟

بحث اول، فیلمنامه و بعدش نام، اعتبار و رزومه کارگردان، مسائل مهمی بود که به آن توجه داشتیم. یک وقت است علی حاتمی و یا مسعود کیمیایی فیلمنامه‌ای ارائه می‌کردند و یک وقتی محمدرضا اعلانی فیلمنامه «افعی» را عرضه می‌کند و کار در دو عرصه تفاوت دارد. با اغلب کارگردان‌های بزرگ سینما رابطه خوبی داشتیم و اغلبشان به هدایت فیلم رفت‌وآمد داشتند. بارها پیش آمد در گپ و گفت‌های دوستانه، فلان کارگردان می‌گفت فیلمنامه‌ای دارد. فیلمنامه را می‌خواندیم و اگر مناسب بود، نظر اتمانار را بیان می‌کردیم و فیلم به مرحله تولید می‌رسید.

○ در جریان ساخت فیلم، چقدر در روند کار کارگردان دخالت می‌کردید و نظارت شما بر تولید به چه شکل بود؟

قبل از شروع کار، در پیش تولید تمام نظراتم را بیان

○ مصاحبه را از روند شکل‌گیری علاقه شما به سینما آغاز کنیم. چه شد که سینما به یکی از دغدغه‌های اصلی زندگی حرفه‌ای شما تبدیل شد و در نهایت به تأسیس مؤسسه «هدایت فیلم» انجامید؟

از دوران نوجوانی و جوانی به فیلم دیدن علاقه داشتم و بیشتر آثار کلاسیک سینمای ایران و جهان را، مثل «دو مرد در شهر»، «قلعه عقاب‌ها» و... دنبال می‌کردم. از اواسط دهه شصت، به واسطه این علاقه و تولید آثار ماندگار و درجه یک، تصمیم به تأسیس مؤسسه سینمایی هدایت فیلم به همراه برادرم گرفتیم. از سال ۶۷ تمام تمرکز را معطوف به هدایت فیلم کردم و از سایر شغل‌هایی که در حوزه صنعت، نظیر حضور در هیئت‌مدیره‌های سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و شرکت خدمات بازرگانی و... داشتم، انصراف دادم.

○ برای فیلم دیدن بیشتر به کدام سینما می‌رفتید؟ اغلب فیلم‌ها را در سینما پارامونت، به مدیریت داور آزاد، به واسطه آشنایی و دوستی ایشان با عمویم می‌دیدم.

○ آیا خانواده با فعالیت‌های هنری شما موافق بودند و از این مسیر حمایت می‌کردند؟

بله، نظر مثبتی داشتند و حمایت می‌کردند. تلاش کردم تجاری که در حوزه کار صنعت داشتم، به حوزه سینما و مدیریت تولید فیلم انتقال بدهم.